

Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Eserlerinin Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi: Kültür Dizisi-I Örneği

İbrahim Ethem UTKU^{1*} & Bekir DİREKÇİ²

Gönderilme Tarihi: 12 Kasım 2020 Kabul Tarihi: 14 Aralık 2020

Öz:

Bu araştırmanın amacı Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerini değerler eğitimi bağlamında incelemektir. Araştırma betimleyici nitel desenli bir araştırma olup veri toplama tekniği olarak doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada, Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Kültür Dizisi I serisinde yer alan; Can Ocağında Pişen Aş, Dedem Korkut'un Kitabı, Karşılaştırmalı Türk Destanları, Kutsal Mahpus Ebu Hanife, Sonsuza Uyanan Taşlar ve Türk İslam Efsaneleri adlı kitaplar Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan kök değerler esas alınarak incelenmiştir. Eserlerde yer alan kök değerlerin sıklığı tespit edilmiş ve tablo oluşturularak verilmiştir. Ardından kitaplardan alıntılanan örnek cümlelerle birlikte veriler yorumlanarak raporlaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, Kültür Dizisi I'de yer alan eserlerde, saygı, sevgi ve yardımseverlik değerlerinin en çok öne çıkan kök değerler olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında dostluk, dürüstlük, öz denetim, sorumluluk ve vatanseverlik değerleri farklı eserlerde ön plana çıkmıştır. Ayrıca adalet ve sabır değerlerinin eserlerin genelinde geçiş sıklığının az olduğu tespit edilmiştir. Eserler değerlerin öğretimi açısından ele alındığında, Türk İslam Efsaneleri eserinin saygı, sevgi ve yardımseverlik; Karşılaştırmalı Türk Destanları eserinin sevgi ve yardımseverlik; Can Ocağında Pişen Aş eserinin saygı ve sevgi; Dedem Korkut'un Kitabı eserinin saygı, sevgi ve yardımseverlik; Kutsal Mahpus Ebu Hanife eserinin saygı sevgi ve öz denetim; Sonsuza Uyanan Taşlar eserinin ise vatanseverlik ve sorumluluk değerlerinin öğretiminde kullanılabilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değer, değerler eğitimi, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Türkçe eğitimi.

Abstract:

The aim of this research is to examine the works of Mustafa Necati Sepetçioğlu in the context of values education. The research is a descriptive qualitative patterned research and the data collection technique is used as a document analysis technique. The research was based on the root value of the books in the Turkish Course Curriculum (2019): Can Ocağında Pişen Aş, Dedem Korkut'un Kitabı, Karşılaştırmalı Türk Destanları, Kutsal Mahpus Ebu Hanife, Sonsuza Uyanan Taşlar and Türk İslam Efsaneleri, which are included in the culture series I series by Mustafa Necati Sepetçioğlu. The frequency of the root values in the works was determined and table were created. Then the data were interpreted and reported together with the sample sentences quoted from the books. According to the results obtained from the research, it was determined that the values of respect, love and benevolence were the most prominent root values in the works in culture series I. In addition, the values of

¹Akdeniz Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-9279-4511

²Akdeniz Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0002-6951-8567

*Sorumlu Yazar (Corresponding Author): ethemutkuu@gmail.com

friendship, honesty, self-control, responsibility and patriotism have come to the fore in different works. It was also found that the values of fairness and patience were less frequent in passing throughout the works. When the works are considered in terms of teaching values, it is determined that the Türk İslam Efsaneleri work respect, love and benevolence; the Karşılaştırmalı Türk Destanları work love and benevolence; the work of Can Ocağında Pişen Aş respect and love; the work of Dedem Korkut'un Kitabı respect, love and benevolence; the work of the Kutsal Mahpus Ebu Hanife respect love and self-control and the work of the Sonsuza Uyanan Taşlar patriotism and responsibility, It has been determined that it can be used in teaching.

Keywords: Values, values education, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Turkish education.

GİRİŞ

Değer, “bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet; kişinin isteyen gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey; bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Toplumlar sahip oldukları maddi ve manevi değerleri sonraki temsilcilerine aktarma ihtiyacı içerisinde. Sahip olunan değerler, bireylerin gelecekteki kişiliğini, bakış açısını, davranışlarını belirleyecek etkenler olduğu için, bireylerin belli başlı değerlerin farkına varması, yeni değerleri benimsemesi ve davranışa dönüştürmesi gerekmektedir. Bu kapsamda eğitim süreci, değerlerin öğretilmesi, benimsenmesi ve aktarılması için bir girişim olarak görülmekte ve bireyin kendini tanıması, anlamlandırması ve gerçekleştirmesini amaç edinmektedir (Keskin, 2008; Kılınç ve Akyol, 2009, Gerekten ve Gülmez, 2019). Neredeyse hayat boyu devam eden değer kazanma/kazandırma süreçleri de değerler eğitimi olarak tanımlanmaktadır (Yaman, 2014, s.17). 21. yy. da yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmelerin dünyada meydana gelen şiddet olaylarını, maddi ve manevi doyumsuzlukları değiştiremediği görüldüğünde değerler eğitimi daha önemli bir hâl almaya başlamıştır. Refah seviyesi ne olursa olsun günümüzde ülkelerin çoğu, unutulma noktasına gelen değerleri yeniden canlandırma çabası içerisinde. Değerlerin kazandırılması, kazandırılan değerlerin gelecek nesillere aktarımının sağlanması ve toplumdaki bireyler tarafından davranışa dönüştürülmesi bireylerin sağlıklı bir karakter oluşturması adına büyük bir öneme sahiptir.

Bireyin davranışlarına kılavuzluk yapan (Güven, 2014) değerler eğitimi, ailede başlayıp okullarda devam eden bir süreç olarak görülmektedir. Okullar, kültür aktarımı sürecinde millî ve evrensel değerleri öğretmek, öğrencileri belirlenen kurallar doğrultusunda disipline etmek, ahlaki gelişimine katkıda bulunmak, karakterini ve benlik algısını olumlu yönde etkilemek gibi görevler üstlenmektedir (Akbaş, 2004). Okullarda yürütülen eğitim-öğretimin temel amacı geçmişten günümüze değin, toplumu meydana getiren bireylerin bilgi ve kültür seviyesini en üst düzeye çıkarmak gerek mesleki anlamda gerek sosyal anlamda bireylere belli değerleri kazandırmak olmuştur. Bu çerçevede öğrencilerin ahlaki yapıları ve değer yargılarının hem öğretmenlerin rehberliği hem de sınıf içi ve sınıf dışı yaşantılardan etkilenecek olduğu ifade edilebilir (Maslovaty, 2003). Değerler eğitiminin etkili olabilmesi için öğretmenin mutlaka öğrencilerin karakterini etkileme yeteneğine inanması, aynı zamanda da sınıf dışından gelen olumsuz etkilerle baş edebilme yeteneğine inanması gerekmektedir. Her ne kadar öğretmenlerin genel olarak bu inançtan yoksun olduğu (Lickona, 1993; Ryan ve Bohlin, 1999; Berkowitz, 1999) ifade edilse de değerlerin gelecek nesillere aktarılması eğitimin önemli amaçlarından biri hâline gelmiştir. Bu amaç doğrultusunda millî ve evrensel değerler okullarda verilen derslerin müfredat programına yerleştirilmiş, farklı yöntemlerle bu değerlerin bireylere kazandırılması hedeflenmiştir.

Öğrencilerin millî, manevi, ahlaki, tarihî değerlere önem vermelerini sağlamak, millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek amacıyla Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) da değerler eğitime yer verilmiş ve kök değerlerin neler olduğu ortaya konulmuştur. Programda yer alan "kök değerler" ise; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik olarak belirlenmiştir. Millî değerlerin sonraki nesillere aktarılması ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesi için temel araçlardan birinin bireyin kendi dili olduğu düşünülmektedir. Nitekim bireyin kendi dilinde yazılmış yetkin edebî metinlerle karşılaştırılması, millî kültür ve değerleri kalıcı bir şekilde öğrenmesi için en etkili yöntemlerden biridir. Bunun yanında öğrenciler ders kitaplarındaki metinler aracılığıyla çeşitli sosyal rollerle karşılaşmakta, bu metinlerde yer alan millî ve evrensel değerlerin sezdirilmesi/iletilmesi ile iyi ve kötüyü ayırabilmektedir (Çelikpazu ve Aktaş, 2011). Bu kapsamda edebî eserler ve bu eserlerin sıklıkla kullanıldığı Türkçe dersleri, öğrencilere değer öğretiminde de önemli bir işlev üstlenmektedir.

Mustafa Necati Sepetçioğlu ve Değerler Eğitimi

Mustafa Necati Sepetçioğlu, Türk edebiyatının hemen her dalında eserler vermiş önemli bir şahsiyettir. Çok sayıda öykü ve romanı basılan yazarın hikâyeleri ve romanları arasında mekân ve zaman bakımlarından çok büyük farklar göze çarpmaktadır. Romanlarında daha çok tarihî kahramanlık olaylarını anlatırken öykülerinde gündelik olaylara yer vermiştir. Hikâyelerinde kişisel sorunları anlatmayı tercih ederek kişilerin gündelik ve toplumsal sorunlar karşısındaki psikolojik tepkilerini tahlil ederek anlamaya çalışmıştır. Romanlarında ise Türk milletinin ve devletinin geçmişi, geleceği ve var olması ile ilgili meseleler üzerinde durmuştur.

Türk kültürü köklü ve zengin bir kültürdür. Önemli olan bu kültürün gelecek nesillere aktarılması ve devamlılığın sağlanmasıdır. Mustafa Necati Sepetçioğlu, bu amaç etrafında Türk kültürü öğelerini içeren eserler yazmış değerli bir yazardır. Eserlerinde geçmişten günümüze Türklerin yaşayışını, gelenek göreneklerini, önemli şahsiyetlerini ve mücadelelerini işlemiştir. Bu açıdan yazar değerler eğitimi açısından oldukça önemli eserler ortaya koymuştur. Direkci, Akbulut ve Şimşek'in (2020) Türkçe eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezleri ele aldığı araştırmada birçok yazarın ve eserin değerler eğitime konu edildiği tespit edilmiştir. Cengiz Aytmatov, Behiç Ak, Cahit Zarifoğlu ve Mehmet Akif Ersoy gibi şahsiyetler eserleriyle birlikte incelenmiş ve değerler eğitiminde kullanılabilecek seviyede olduğu ortaya konulmuştur. Benzer bir bakış açısıyla Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinin de değerler eğitimi açısından zengin olduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede yazarın Kültür Dizisi I' de yer alan eserleri Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) da belirtilen kök değerler bağlamında incelenmesi ve her değerın ayrı ayrı ortaya konulması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Kültür Dizisi I' de yer alan eserlerin, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan adalet, dostluk, dürüstlük, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, öz denetim, vatanseverlik ve yardımseverlik değerlerini içermesi bakımından ele alındığı bu çalışma betimleyici nitel bir araştırmadır.

Araştırmanın Nesnelere

Araştırmanın nesnelere Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Kültür Dizisi I serisinde yer alan eserlerden oluşmaktadır. Bu eserler şunlardır:

1. *Can Ocağında Pişen Aş*
2. *Dedem Korkut'un Kitabı*
3. *Karşılaştırmalı Türk Destanları*
4. *Kutsal Mahpus Ebu Hanife*
5. *Sonsuza Uyanan Taşlar*
6. *Türk İslam Efsaneleri*

Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada veri toplama tekniklerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada incelemeye esas eserler olarak kullanılmak üzere İrfan Yayıncılık tarafından basılan Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Kültür Dizisi I serisi temin edilmiştir. Bunun yanında Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) öğrencilere kazandırılması hedeflenen kök değerler (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) tespit edilmiş, bu değerlerinden hareketle veri toplama çalışması yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde ulaşılan eserlerin tamamı okunmuş; Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) belirlenen değerler, söz konusu eserler taranarak fişlenmiştir. Her kök değerle ilgili sonuçlar ayrı ayrı başlıklarda sınıflandırılmıştır. Değerlerle ilgili bulguların eserlerde nasıl yer aldığı tespit edildikten sonra yorumlamalar yapılmış ve birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan analiz sonunda Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde hangi değerlerin yer aldığı tespit edilmiş ve bu değerler her kitap için ayrı ayrı ortaya konulmuştur.

BULGULAR

Kültür Dizisi I'de yer alan eserler incelendiğinde her eserin farklı kök değerleri barındırdığı ve her eserde farklı kök değerlerin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Kültür Dizisi I'de tespit edilen kök değerlerin dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Eserlerinde Kök Değerlerin Bulunma Sıklığı

	Adalet	Dostluk	Dürüstlük	Öz denetim	Sabır	Saygı	Sevgi	Sorumluluk	Vatanseverlik	Yardımseverlik
Can Ocağında Pişen Aş	1	-	3	2	5	13	12	6	4	5
Dedem Korkut'un Kitabı	5	6	8	-	-	16	20	4	7	12
Karşılaştırmalı Türk Destanları	3	6	-	-	-	2	12	3	4	10
Kutsal Mahpus Ebu Hanife	2	5	9	16	2	17	18	7	2	4
Sonsuza Uyanan Taşlar	1	1	2	1	2	2	2	6	10	1
Türk İslam Efsaneleri	2	6	8	7	3	11	16	8	5	15
Toplam	14	24	30	26	12	61	80	34	32	47

Adalet

Adalet kavramı hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede yapılan incelemede Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde adalet değerine 14 defa yer verildiği tespit edilmiştir. Adalet değerine en çok yer verilen kitabın Dedem Korkut'un Kitabı (f=5) olduğu ayrıca Sonsuza Uyanan Taşlar (f=1) ve Can Ocağında Pişen Aş (f=1) adlı kitaplarda bu değere daha az yer verildiği tespit edilmiştir. Sepetçioğlu eserlerinde adalet değerini genellikle ilahi adalet olarak aktarmıştır. Yazar, söz konusu eserlerinde adalet değerinin, insanların toplumsal yaşamı için mihenk taşı olduğunu vurgulamaktadır.

“Haklıya haklı, haksıza haksız der imiş. Güçsüzü ezdirmez, yoksulu gözetip; yurdun dirliğini düzenini bozana, törelere uymayana, bey de olsa, paşa da olsa karşı dururmuş.” (Dedem Korkut'un Kitabı, s. 213)

“Kimseyi ayırmazdı; Hristiyan demez, ateşperest, putperest bilmez, insanlığı bir bütün bilir, bölmez, herkesin evine giderdi, İslamiyet'in yüceliğini söylerdi.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 67)

“Kara Han arkasından yardımcı ruhlarına: “Gün Aşan, sen, içki içip aklını yitirenleri; körpecik çocukları, kısırak yavrularını, inek buzağularını koru, onlara kötülük gelmesin. Sağlığında iyilik yapmış olanların ruhlarını yanına al, intihar edenlerinkini alma. Zenginlerin malına göz dikenleri, hırsızları, başkalarına düşmanlık edenleri koruma.” (Karşılaştırmalı Türk Destanları, s. 23)

Dostluk

Dostluk kavramı dost olma durumu (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda yapılan incelemede Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde dostluk değerine toplamda 24 defa yer verildiği tespit edilmiştir. Dostluk değerine en çok yer veren kitapların Dedem Korkut'un Kitabı (f=6), Karşılaştırmalı Türk Destanları (f=6) ve Türk İslam Efsaneleri (f=6) olduğu tespit edilmiştir. Sepetçioğlu, insan ilişkilerinin menfaatle ilintili olmaması gerektiğini, dostlukların güvene dayalı ilişkiler olduğunu ve toplumsal yaşamın önemli bir parçasını teşkil ettiğini vurgulamıştır. Bununla birlikte dostluk değeri, Ahmet Yesevî gibi şahsiyetlerin işlenmesiyle gönül birliğine bağlı ilişkiler olarak tanımlanmıştır. Ayrıca Türk destanları, Dede Korkut hikâyeleri gibi millî kültür ürünlerimiz vasıtasıyla, Türk milletinin dostluk kavramına verdiği önem ortaya konulmuştur.

“Gece uykusunda kâfir otağa saldırdı. Sağdıç kılıcını sıyırdı eline aldı: “Benim başım Beyrek'in başına kurban olsun.” dedi. Sağdıç paralandı, şehit oldu.” (Dedem Korkut'un Kitabı, s. 79)

“Ve cennet insanları, her biri kaşığındaki yiyeceği karşısındakinin ağzına uzatıp onu doyurarak yemek yiyordu; kendilerini düşünmüyordu, kendilerini başkaları düşünmüyordu; her biri, ben değil, başkası yesin diyordu.” (Türk İslam Efsaneleri, s. 170)

“O zaman ulu Tanrı, bunun böyle olmayacağını; üç eski dostun böyle küs, böyle kırgın ve dargın durmalarının yakışık kalmayacağını işaret buyurmuş. Gelgelelim dostluk denilen şey sırça saray gibidir. Gün vurdu mu ışıl ışıl ışıldar da bir deli yel esip o sırça sarayı bölük borchük etti mi cehennem benzeri yanar; Tanrı'nın ışığı dastsuz kalmış gönüllere girmez.” (Türk İslam Efsaneleri, s. 123)

Dürüstlük

Dürüstlük kavramının kelime anlamı doğruluk (TDK, 2019) olarak verilmiştir. Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde dürüstlük değerine 30 defa yer verilmiştir. Dürüstlük değerine en çok yer verilen kitabın Kutsal Mahpus Ebu Hanife (f=9) olduğu, Karşılaştırmalı Türk Destanları adlı kitapta ise bu değere hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Dürüstlük değeri, bütün insanlarda bulunması gereken bir özellik olarak ele alınmıştır. Bununla birlikte dürüstlük değeri İslam dinî ile ilişkilendirilerek ifade edilmiştir. İnsanların hayatı boyunca doğru olanı benimsemesinin, dürüstlüğü bir yaşam biçimi hâline getirmesinin gerekliliği ortaya konulmuştur.

“Doğruluktan ayrılma, hiçbir zaman, ne durumda olursan ol doğruluktan ayrılma.”
(Kutsal Mahpus Ebu Hanife, s. 110)

“Yalan söz bu dünyada olmasın daha iyi. Gerçeklerin üç otuz on yaşını doldursa daha iyi.” (Dedem Korkut'un Kitabı, s. 32)

“Tek bir boş söz söylemedi, iyiyi, doğruyu, güzeli konuştu konuştuğunda.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 42)

Öz denetim

Öz denetim kavramı daha önemli bir amaca ulaşabilmek için kişinin tepkilerini, davranışlarını veya başka amaca yönelme eğilimini denetleyip kısıtlaması, otokontrol (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde öz denetim değerine 26 defa yer verilmiştir. Öz denetim değerinin en sık işlendiği kitabın Kutsal Mahpus Ebu Hanife (f=16) olduğu, Dedem Korkut'un Kitabı ve Karşılaştırmalı Türk Destanları adlı eserlerde ise öz denetim değerine hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Öz denetim değeri, Ahmet Yesevî, Ebu Hanife gibi kahramanlar kullanılarak her şeyi kendi irade ve isteği ile çözümlenme üzerinden anlatılmıştır. Öz denetim değeri İslam dini ile ilişkilendirilerek nefis ve irade kavramlarıyla okuyucuya aktarılmıştır.

“Ebû Hanife bu adamı böylesine üzmüş olmanın sıkıntısını atamadı bir süre yüreğinden; yapabilse yahut ters anlaşılmayacağını bilse, Hübeyre'nin oğluna, öfkesini alabilecek sözler söyleyecekti. Fakat hem bunu yapamayacağını biliyordu hem de yapsa dahi daha kötü olacak, sözleri yanlış yorumlanacaktı.” (Kutsal Mahpus Ebu Hanife, s. 123)

“Bilip öğrenmeyi, bir Hakan olarak görev sayıyor, bu en bilgili insana karşı açıkça ve herkesin önünde saygılarını sunamadığı için kendisini kınıyordu.” (Türk İslam Efsaneleri, s. 105)

“Doğrusu Karacuk Dağı'nın direnmesi akıl almaz işlerdendi ama o da varlığını devam ettirebilmek için direnecekti tabii. En iyisi sebebi kendilerinde aramaktı. Buna böyle karar veren erenler, kendi kendilerine döndüler ve neyin noksan olduğunu aramağa başladılar.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 121)

Sabır

Sabır, acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi (TDK, 2019) olarak tanımlanmıştır. Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde sabır değerine 12 defa yer verilmiştir. Sabır değerinin en sık işlendiği eserin Can Ocağında Pişen Aş (f=5) olduğu, Dedem Korkut'un Kitabı ve Karşılaştırmalı Türk Destanları adlı eserlerde ise sabır değerine hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Sabır değeri, kitaplarda yer alan kahramanların hayatlarında karşılaştıkları zorluklara karşı gösterdiği dayanıklılıkla okuyucuya aktarılmıştır. Türk destanları ve Türk efsanelerinden hareketle Türk milletinin neredeyse her dönemde karşılaştığı zorluklara karşı pes etmeden mücadele etmesi üzerinden bu değer işlenmiştir.

“Beklemek, tarihin en sevdiği harekettir; beklemesini bilmeyeni hiçbir zaman bağışlamamış olan tarih, beklemesini bileni de hiçbir zaman unutmaz. Çünkü beklemekte sabır vardır; sabır ise, zaferin kapısıdır.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 24)

“Bir de sabırla; inadın imrenilecek bir huy haline gelişi olan sabırla. Ve eğer sabır, yıpratıcı bir çalışmaya eklenirse sonucu zafere varacak olan insanüstü bir gayretle.” (Sonsuza Uyanan Taşlar, s. 129)

“Ayyaşlarla, sefihlerle düşüp kalkma. Sabırlı ve dayanıklı ol, katlanmasını bil olaylara.” (Kutsal Mahpus Ebu Hanife, s. 108)

Saygı

Saygı kavramı değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram (TDK, 2019) olarak tanımlanmıştır. Saygı değeri, daha çok Türk-İslam kültürü çerçevesinde Allah'a ve dinî öğelere duyulan saygı şeklinde okuyuculara aktarılmıştır. Bununla birlikte kültürel öğelerimizin en önemli eserlerinden olan Türk destanları, Türk efsaneleri, Dede Korkut hikâyeleri gibi eserlerle Türk milletinin aile büyüklerine, kanaat önderlerine ve devlet yöneticilerine gösterdiği saygıyla ifade edilmiştir.

“Süleyman, Hocasının yanındakinin kim olduğunu bilmiyordu; tekkenin konuğu Hoca Ahmed Yesevi'nin saygı duyarak buyur ettiği bir kimse bilinirdi ve tabii Hoca'nın o saygı duyduğu konuğu, Süleyman gibi tekkede bulunan herkesin misafiri sayılırdı. Bu yüzden Süleyman, Hocasının konuğuna, çocuk yaşından umulmayan büyük bir saygı göstererek el öptü.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 212)

“Lütfen yerinizden kalkınız, demişti. Kalkınız efendim, şurayı sizin ders makamınız bilelim, o kürsüye oturunuz; ben de bir öğrenciniz olarak şuracığa ilişeyim. Size saygım vardır, büyük saygım vardır. Siz, sizin ceddiniz, atanız saygı borçluyuz, aksi düşünülemez.” (Kutsal Mahpus Ebu Hanife, s. 259)

“Türk ve Müslüman ülkesinde ezan okunurken hareket edilmezdi; durulurdu, bitinceye kadar dinlenilirdi, konuşulacaksa ezandan sonra konuşulur; iş, yapılacaksa ezandan sonra yapılırdı...” (Türk İslam Efsanleri, s. 30)

Sevgi

Sevgi kavramı insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Sevgi değeri, kahramanlar aracılığıyla ilahi bir bağlılık olarak ifade edilmiş ve İslam dini sevgi ile bütünleştirilmiştir. Sevgi değeri özellikle Allah sevgisi ve peygamber sevgisi açısından işlenerek okuyucuya aktarılmıştır. Bunun yanında Türk milletinin ailesine, dostlarına, hayvanlarına duyduğu sevgi anlatılarak sevgi değerinin kapsamı genişletilmiştir.

“Kız, öyle güzel öyle güzeldi ki, güldüğü zaman mavi gök de gülüyordu, ağladığı zaman gökyüzünde ağlıyordu. Oğuz Kağan kızı görünce aklı başından gitti, kızı sevdi, aldı, onunla evlendi.” (Karşılaştırmalı Türk Destanları, s. 44)

“Ali bize Osman’dan daha sevgilidir, dedi, çekinmeden; gönüme göre böyle. Yüreğime göre böyle. Ya Hübeyle’nin oğlu, senin o Peygamberimiz efendimizin başucunda çocuklar gibi ağladı dediğin Ali’nin ağlayışı var ya, o ağlayışı... O ağlayışta gönül var işte, yürek var ama devlet yokmuş; ne yapalım, varsın o an için de devlet olmayıversin, bırak gönül döksün hicranını, yürek, ömür boyunca dost deyip ardından ayrılmadığına ağlasın ağlayabildiğince. Vefa bu. Sevgi bu. Bağlılık dediğin bu. Benim de seviş sebebim bu işte, Ali’yi seviş sebebim bu.” (Kutsal Mahpus Ebu Hanife, s. 121)

“Ahmed o yaşında bile sevginin kudretini biliyordu. Sevmek; sadece insanları değil bütün canlıları sevmek, hatta değil hatta tabii olarak taşı taş yüreğindeyken sevmek, cansızları dahi Tanrı yarattığı için sevmek... İslam’ın buyruğuydu bu ve Tanrı’dan gelen buyrukların en başındaydı. Sevince dünya umutlanıyor, sevince yeryüzü mutluluğu tanıyor ve sevince insanın özü, insanlığa tatlanıyordu. Sevmek... Laf oluşuna değil; sevmek, insanları kandırmak için değil ve sevmek ki insanı insan yapan duygu, evet o sevmek, yüreksizlere bile yürek olabilecek sevmek ancak Tanrı’yı ve hayatı bilmek ile mümkündür.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 137)

Sorumluluk

Sorumluluk kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Sorumluluk değeri, genellikle bireyin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi üzerinden okuyucuya aktarılmıştır. Göktürk abideleri, Türk destanları, Dede Korkut hikâyeleri gibi millî kültür öğelerimizin işlenmesiyle Türk milletinin geçmişten günümüze değin sorumluluk bilinciyle hareket ettiği ifade edilerek sorumluluk değeri ele alınmıştır.

“Kendisi de iyi ve görevinin ehli bir Rus memuru olan Semen Ul’yanoviç Remezov, Tobol kentinde doğduğu 1625 yılından, öldüğü 1725 yılına kadar, görevini en iyi nasıl yapması gerekiyorsa öyle hareket etmişti.” (Sonsuza Uyanan Taşlar, s. 35)

“Başkası zahmet çeksün diye ben zahmetten kaçarsam bana neden iş verilir? Verilen işin eksiksiz ve dahi en iyisinden yerine getirilmesi beni Yaradan’a hürmet değil midir?” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 213)

“Bana kalırsa, önce sizleri güvenilir bir yere yerleştirmeliyim. Bu benim görevimdir, kendime karşı görevimdir, İmam İbrahim’in hatırasına karşı görevimdir, size karşı görevimdir.” (Kutsal Mahpus Ebu Hanife, s. 239)

Vatanseverlik

Yurtseverlik (TDK, 2019) olarak tanımlanan kavram ulusal bir değer olarak kabul edilir. Vatanseverlik değeri, özellikle Türk destanlarının, Göktürk abidelerinin ve Dede Korkut hikâyeleri gibi millî kültür öğelerimizin işlenmesiyle Türk milletinin vatanına olan bağlılığı şeklinde ele alınmış; vatanseverlik değeri yine Türk milletinin köklü geçmişiyle birlikte okuyucuya aktarılmıştır. Aynı zamanda vatanın güzelliklerine sahip çıkmak ve vatanın gelişmesi için insanların yapması gerekenleri en iyi şekilde yapması gerektiği vurgulanarak vatanseverlik değeri işlenmiştir. İnsanların vatan için çevresini, ailesini sahip olduğu her şeyi gözden çıkarabilmesi eserlerin genelinde ön plana çıkmıştır. Ayrıca vatanseverlik değerinin gelecek nesillere aktarılmasının bir gereklilik olduğu vurgulanmıştır.

“Yanında yöresinde tıpkı kendisinin dokusunda, yüzde yüz kendisinin olan bir havanın, suyun ve toprağın bileşiminden yoğrulmuş yüzlerce yurttaş gözünü kırpmadan ölüyordu.” (Sonsuza Uyanan Taşlar, s. 16)

“Cengiz Han, bütün ömrünü yurduna ve milletine verir; çalışıp didinir, dünyanın en büyük, en sağlam devletlerinden birini kurar.” (Karşılaştırmalı Türk Destanları, s. 162)

“Reis’in Bulgar sesi: “Yurdun ve Tanrın içini çocuklarını istiyorum.” diye hırladı; “Irmağa atacağım.” Kadının sesi hâlâ o ipek yumuşaklığındaydı: “Yurdum ve Tanrım içinse... âmenna” dedi sadece; sustu.” (Türk İslam Efsaneleri, s. 195)

Yardımseverlik

Yardımseverlik kavramı hayırseverlik (TDK, 2019) olarak tanımlanmaktadır. Yardımseverlik değeri, özellikle Türk destanları, Türk efsaneleri ve Dede Korkut hikâyeleri gibi metinlerin kullanılmasıyla Türk milletinin geçmişten günümüze değin yoksula, dara düşmüş insanlara hiçbir ayırım yapmadan yardıma koşması olarak ele alınmıştır. Eserlerde Ahmet Yesevî, Ebu Hanife gibi kahramanların hayatlarının anlatılmasıyla da yardımseverlik değeri İslam dini ile bütünleştirilerek okuyucuya aktarılmıştır.

“Kendi halini düşünmez, akşama sabaha bir avuç yiyeceği olsa da bir düşkün insan kapısını çalsa, bir lokma yiyecek istese, elinde olanın hepsini verirdi.” (Türk İslam Efsaneleri, s. 113)

“Çifti, hayvanı olmayanlara para verip hayvan almalarını söylemiş. Zaten nerde bir yoksul varsa gelir, Köroğlu’nun verdiği para ile geçimini sağlanmış.” (Karşılaştırmalı Türk Destanları, s. 177)

“Kazanç derken para pul cinsinden, mal mülk benzerinden, dünya pahasında ölçülür bir kazanç düşünmeyelim. Çünkü çocuk Yusuf öylesinden, çocuk iken de uzaktı. Eline verilenin pek azını yiyor, pek çoğunu başkasına veriyordu.” (Can Ocağında Pişen Aş, s. 61)

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Ahlaklı ve kültürel değerlerine sahip çıkan karakterli bireyler yetiştirmek eğitimin amaçları arasında yer almaktadır. Bu amaçlara ulaşmanın yollarından biri ise değerler eğitiminden geçmektedir. Ahlaki gelişimin küçük yaşlardan itibaren olduğu düşünüldüğünde bireylerin

değer eğitimi ile karşılaştıkları ilk durak ailedir. Ailede başlayan değer eğitimi eğitim kurumları tarafından programlı bir şekilde devam ettirilir. Bu süreçte eğitim kurumlarında farklı uygulamalar yapılmakta ve farklı araçlar kullanılarak değerler aktarılmaya çalışılmaktadır. Bu araçlardan belki de en önemlisi edebî eserlerdir. Bu bakımdan eğitim kurumlarında okutulan Türkçe dersi değerlerin aktarımında önemli bir görev üstlenmektedir.

Kültür çok kapsamlı bir kavramdır. Kültürün ve kültürün içerdiği değerlerin Türkçe öğretimi sürecinde tüm yönleriyle aktarılması oldukça zordur (Direkci, Şimşek ve Akbulut, 2020). Bu zorluğu aşmanın yollarından biri ise edebî eserlerin Türkçe öğretimi sürecine dâhil edilmesidir. Öğrencilere hedeflenen değerlerin kazandırılmasında edebî kitaplardan faydalanmak geçerli ve pratik bir yöntem olarak kabul edilmektedir (Karatay, 2011). Nitekim edebî eserler değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında kullanılan vasıtalarından biri olarak görülmektedir (Direkci, 2019). Aktarım sürecinde başarılı olmanın yolu ise bu değerlerin işlendiği nitelikli edebiyat ve sanat eserlerinin ortaya konulması ve bu eserlerin öğrencilerle buluşturulmasıdır (Kurtoğlu, 2017). Bu amaç etrafında yapılan çalışmalarda da Türk kültürüne ait edebî eserler değerler kapsamında incelenmiş, farklı edebî türlerin değerleri barındırdığı tespit edilmiştir (Derman ve Çerçi, 2015; Senek, 2018; Karasu, 2018; Kılıç, 2019; Şahin, 2019). Söz konusu veriler ışığında, Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Kültür Dizisi I serisinde yer alan eserleri incelenmiş ve bu eserlerin farklı değerlerin aktarılmasında yetkin olduğu tespit edilmiştir. Nitekim Dede Korkut, Göktürk abideleri, Türk destanları ve Ahmet Yesevî gibi Türk kültürünün köklü geçmişinden faydalanılarak yazılan bu eserlerin yine Türk kültürünün maddi ve manevi değerlerini bünyesinde barındırdığı ortaya konulmuştur.

Çalışmamızda Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Kültür Dizisi I adlı serisindeki 6 kitap Türkçe Dersi Öğretim Programında (2019) yer alan kök değerleri içermesi bakımından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda on kök değeri örneklendirebilecek ifadelere ulaşılmıştır. Sepetçioğlu İslam inancı ve Türk kültüründe var olan değerleri vurgulama, öne çıkarma eğilimindedir. Yazar eserlerinde değerleri bazen doğrudan dile getirerek aktarmış bazen de diyaloglar aracılığıyla sezdirmeye çalışmıştır. Sepetçioğlu eserlerinin merkezine insanı almıştır ve değerleri aktarırken roman kahramanlarının üzerinden aktarmaya özen göstermiştir. Sepetçioğlu, evrensel değerleri dinî ve millî unsurlara büründürerek okuyucunun gözünde somutlaştırmıştır.

Eserlerde ele alınan adalet değerine 14, dostluk değerine 24, dürüstlük değerine 30, öz denetim değerine 26, sabır değerine 12, saygı değerine 62, sevgi değerine 80, sorumluluk değerine 34, vatanseverlik değerine 32, yardımseverlik değerine 47 defa değinildiği görülmüştür. Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun eserlerinde değerler eğitiminde kullanılabilir toplam 365 adet değer örneği tespit edilmiştir. Bu da Sepetçioğlu'nun eserlerinin değerler eğitimi açısından zengin bir içeriğe sahip olduğunu göstermektedir.

Kültür Dizisi I genel olarak incelendiğinde, saygı, sevgi ve yardımseverlik değerlerinin en çok öne çıkan değerler olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında eserlerde dostluk, dürüstlük, öz denetim, sorumluluk ve vatanseverlik değerlerinin farklı eserlerde ön plana çıkmak koşuluyla kendine yer bulduğu görülmektedir. Ayrıca adalet ve sabır değerlerinin eserlerin genelinde geçiş sıklığının az olduğu tespit edilmiştir. Eserler değerlerin öğretimi açısından ele alındığında, Türk İslam Efsaneleri eserinin saygı, sevgi ve yardımseverlik; Karşılaştırmalı Türk Destanları eserinin sevgi ve yardımseverlik; Can Ocağında Pişen Aş eserinin saygı ve sevgi; Dedem Korkut'un Kitabı eserinin saygı, sevgi ve yardımseverlik; Kutsal Mahpus Ebu Hanife eserinin

saygı sevgi ve öz denetim; Sonsuza Uyanan Taşlar eserinin ise vatanseverlik ve sorumluluk değerlerinin öğretiminde kullanılabilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, O. (2004). *Türk millî eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim II. kademedeki gerçekleştirme derecesinin değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Berkowitz, M. (1999). Building a good person. In M. M. Williams & E. Schaps (Eds.). *Character education: The foundation for teacher education*. Character Education Partnership and Association of Teacher Educators.
- Derman, S. ve Çerçi, A. (2015). Hüseyin Razi'nin "Nev üsül örnek yahut çocuklara mahsus mektup demeti" adlı eserinde eğitim unsurları ve değerler eğitimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2(41), 353-365.
- Direkci, B. (2019). Değerler eğitimi bağlamında Hızır Bin Yakub'un Cevâhirü'l Me'ânî adlı eserinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1(45).
- Direkci, B., Akbulut, S. ve Şimşek, B. (2020). Türkçe eğitimi alanında yapılan değerler eğitimi tezlerinin incelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 12(2), 117-140.
- Direkci, B., Şimşek, B. ve Akbulut, S. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde kültür aktarımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 278-293.
- Gerekten, H. ve Gülmez, M. (2019). 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki atasözlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(4), 182-194.
- Güven, A. Z. (2014). Türk efsanelerinin değerler eğitimi bakımından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(26), 225-246.
- Karasu, H. (2018). *İlkokula uyarlanmış Dede Korkut hikâyelerinde değerler eğitimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi.
- Karatay, H. (2011). Karakter eğitiminde edebî eserlerin kullanımı. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(1), 1398-1412.
- Keskin, Y. (2008). *Türkiye'de sosyal bilgiler öğretim programlarında değerler eğitimi: Tarihsel gelişim, 1998 ve 2004 programlarının etkililiğinin araştırılması* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Kılınç, A. ve Akyol Ş. (2009). İlköğretim 6. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan sevgi temasının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *The First International Congress of Educational Research*, 1-3 Mayıs Çanakkale.
- Kılıç, F. (2019). *Ömer Seyfettin'in romanında ve hikâyelerinde değerler eğitimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Kurtoğlu, F. S. (2017). Âşık Veysel'in şiirlerini değerler eğitimi açısından okumak. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (83), 101-123.
- Lickona, T. (1993). The return of character education. *Educational Leadership*, 51, 6-11.
- Maslovaty, N. (2003). The Placement of Moral Contents: Priorities and Structures of the Belief System of Teachers and High School Students. *Educational Research and Evaluation*, 9(1), 109-134.

- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Ryan, K. & Bohlin, K. E. (1999). *Building character in schools: Practical ways to bring moral instruction to life*. Jossey-Bass.
- Senek, S. (2018). *Aytül Akal'ın masallarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Sepetçioğlu, M. (2019). *Can Ocağında Pişen Aş*. İrfan Yayıncılık.
- Sepetçioğlu, M. (2018). *Dedem Korkut'un Kitabı*. İrfan Yayıncılık
- Sepetçioğlu, M. (2019). *Karşılaştırmalı Türk Destanları*. İrfan Yayıncılık.
- Sepetçioğlu, M. (2016). *Kutsal Mahpus Ebu Hanife*. İrfan Yayıncılık.
- Sepetçioğlu, M. (2016). *Sonsuza Uyanan Taşlar*. İrfan Yayıncılık.
- Sepetçioğlu, M. (2018). *Türk İslam Efsanleri*. İrfan Yayıncılık.
- Şahin, N. (2019). *Sabahattin Ali'nin eserlerinde değerler eğitimi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu. (2019). *Güncel Türkçe Sözlük*. TDK. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts
- Yaman, E. (2014). *Değerler Eğitimi*. Akçağ Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Investigation of Mustafa Necati Sepetçioğlu's Works in the Context of Values Education: Culture Series I Example

Turkish culture is a deep-rooted and rich culture. The important thing is to transfer this culture to future generations and to ensure its continuity. Mustafa Necati Sepetçioğlu is a valuable writer who has written works that contain elements of Turkish culture around this purpose. In his works, he has covered the life, traditions, important personalities and struggles of Turks from past to present. In this respect, the author has produced very important works in terms of values education. In the research that Direkci, Akbulut and Şimşek (2020) dealt with the postgraduate theses in the field of Turkish education, it was determined that many authors and works were subject to values education. Personalities such as Cengiz Aytmatov, Behiç Ak, Cahit Zarifoğlu and Mehmet Akif Ersoy have been examined together with their works and it has been revealed that they can be used in values education. From a similar point of view, it is thought that Mustafa Necati Sepetçioğlu's works are rich in values education. In this framework, it is aimed to examine the author's works in culture series I in the context of the root values specified in the Turkish Course Curriculum (2019) and to reveal each value separately.

This work, in which the works included in the culture series I include the values of justice, friendship, honesty, patience, respect, love, responsibility, self-determination, patriotism and benevolence, is a descriptive qualitative research. During the research process, Can Ocağında Pişen Aş, Dedem Korkut'un Kitabı, Karşılaştırmalı Türk Destanları, Kutsal Mahpus Ebu Hanife, Sonsuza Uyanan Taşlar, Türk İslam Efsaneleri were used as research objects. From data collection techniques, document review technique was used in the research. All the works reached during the research process were read; the root values determined in the Turkish Course Curriculum (2019) were scanned and tagged.

Culture is a very comprehensive concept. Culture and the values contained in culture are very difficult to convey in all aspects of the Turkish teaching process (Direkci, Şimşek and Akbulut, 2020). One of the ways to overcome this challenge is to include literary works in the Turkish language teaching process. It is accepted as a valid and practical method to use literary books to gain targeted values for students (Karatay, 2011). As a matter of fact, literary works are seen as one of the tools used in the transfer of values from generation to generation (Direkci, 2019). The way to be successful in the transfer process is to reveal the qualified works of literature and art in which these values are processed and to bring these works together with the students (Kurtoğlu, 2017). In studies conducted around this goal, literary works belonging to Turkish culture were examined within the scope of values, and different literary genres were found to contain values (Derman and Çerçi, 2015; Senek, 2018; Karasu, 2018; Kılıç, 2019; Şahin, 2019). In the light of these data, Mustafa Necati Sepetçioğlu's works under the title culture series I were examined and it was determined that these works were competent in transferring different values. As a matter of fact, it was revealed that these works, written using the deep-rooted history of Turkish culture, such as Dede Korkut, Göktürk monuments, Turkish epics and Ahmet Yesevi, again contain the material and spiritual values of Turkish culture.

In this study, 6 books in Mustafa Necati Sepetçioğlu's culture series I were examined in terms of containing root values contained in the Turkish Course Curriculum (2019). As a result of the examination, expressions that can sample 10 root values were found. Sepetçioğlu tends to emphasize the values that exist in the Islamic faith and Turkish culture. The author has

sometimes expressed values directly in his works, and sometimes has tried to express them through dialogues. Sepetçioğlu took the human at the center of his works and took care to convey the values over the heroes of the novel. Sepetçioğlu embodied universal values in the eyes of the reader by taking them into religious and national elements. The value of justice addressed in the works 14, the value of friendship 24, the value of honesty 30, the value of self-determination 26, the value of patience 12, the value of respect 62, the value of love 80, the value of responsibility 34, the value of patriotism 32, the value of benevolence 47 times were mentioned. A total of 365 examples of values that can be used in values education have been identified in the works of Mustafa Necati Sepetçioğlu. This also shows that Sepetçioğlu's works have a rich content in terms of value education.

When culture series I was examined in general, it was determined that the values of respect, love and benevolence were the most prominent values. In addition, it is seen that the values of friendship, honesty, self-control, responsibility and patriotism find their place in the works, provided that they come to the fore in different works. In addition, the values of justice and patience were found to be low in the frequency of transition throughout the works. As a result, respect, love and benevolence in the work of Türk İslam Efsaneleri; love and benevolence in the work of Karşılaştırmalı Türk Destanları; love and respect in the work of Can Ocağında Pişen Aş; respect, love and benevolence in the work of Dedem Korkut'un Kitabı; respect, love and self-control in the work of Kutsal Mahpus Ebu Hanife; patriotism and responsibility in the work of Sonsuza Uyanan Taşlar have been determined can be used in teaching the values of.